

Rapport Reorganisatie-Commissie.

AAN HET HOOFDBESTUUR VAN
DE LIBERALE STAATSPARTIJ
„DE VRIJHEIDSBOND”.

Onze Commissie werd op 23 November 1935 door den voorzitter van de partij Mr. W. C. Wendelaar geïnstalleerd met een rede, waarin de partijvoorzitter wees op de noodzakelijkheid van een krachtige organisatie, waaraan onze partij, die nog te veel leeft uit het oude districten-idee, dringend behoefte heeft. Een krachtige leiding van het Hoofdbestuur is slechts mogelijk, indien een instrument gesmeed wordt, dat bruikbaar is voor het geheele land.

Onmiddellijk na hare installatie heeft onze commissie een aanvang gemaakt met hare werkzaamheden en in een vier-tal vergaderingen is zij gekomen tot de samenstelling van een ontwerp-Algemeen reglement, dat zij de eer heeft Uw college hierbij aan te bieden.

De commissie is bij haar arbeid uitgegaan van de gedachte, dat onder vigueur van de tegenwoordige kiesregeling en speciaal van de evenredige vertegenwoordiging — welke de commissie als feitelijk gegeven had te aanvaarden — een zooveel mogelijk centraal geleide partij een noodzakelijkheid moet worden geacht.

Aan de commissie was niet de taak opgedragen om onze beginselverklaring en partijprogramma's te herzien; zij heeft zich echter bij herhaling rekenschap gegeven van het feit, dat elke organisatie slechts een middel is om een bepaald doel te bereiken en dat de doelstelling en de omschrijving van de politieke wenschen en verlangens van onze partij van het grootste belang voor de partij is. Zij spreekt dan ook eenstemmig als haar overtuiging uit, dat een herziening van de beginselverklaring en het partijprogramma dringend noodig is en dat de voorbereiding daarvan met kracht ter hand dient te worden genomen.

In deze toelichting tot het door haar ontworpen algemeen reglement is het niet mogelijk op alle punten, waarvan wijziging wordt voorgesteld, te wijzen. Slechts de belangrijkste

zullen worden aangewezen. Wat den vorm betreft, heeft de commissie gemeend zooveel mogelijk alle belangrijke bepalingen voor de organisatie der partij in één algemeen reglement te moeten opnemen; voor een onderscheiding in Statuten en Huishoudelijk Reglement acht zij geen termen aanwezig, daar onze partij tot heden nog steeds geen rechts-persoonlijkheid heeft bezeten en er ook geen plannen bestaan om zulks binnenkort aan te vragen.

De commissie stelt voor den tegenwoordigen langen en dubbelen naam te veranderen in „Liberale Partij”. Wij willen toch zijn en blijven de dragers van de liberale gedachte, die reeds gedurende eeuwen de wereld vervuld heeft van haar zegenrijke beginselen, welke, in Staat en Maatschappij toegepast, de beste waarborg bieden voor vrede en welvaart, voor geestelijke vrijheid en vooruitgang. Onze partij is „de liberale partij” en dit dient ook in den naam tot uitdrukking te komen. Liberalisme is meer dan vrijheid alleen!

De Algemeene Vergadering dient naar de meening van de Commissie het hoogste orgaan in de partij te blijven, ook al geeft het ontwerp-Algemeen Reglement rechtstreeks aan andere instanties en meer in het bijzonder aan den Partijraad bevoegdheden op organisatorisch gebied, met recht van beroep evenwel op de Algemeene Vergadering.

Een ingrijpende wijziging wordt voorgesteld in de samenstelling van de Algemeene Vergadering. Wel zal deze, evenals thans het geval is, zijn samengesteld uit de afgevaardigden van de afdeelingen, doch dit zullen zijn „vaste” afgevaardigden, d.w.z. leden, die als zoodanig voor een tijdvak van vier jaren worden gekozen. De meerderheid van onze commissie meent, dat op deze wijze bereikt zal worden, dat alleen afgevaardigden, die volkomen op de hoogte zijn van de te behandelen stof, aan de beslissingen ter Algemeene Vergadering zullen medewerken. Bovendien zullen deze afgevaardigden ieder persoonlijk één stem uitbrengen, zoodat gebroken zal worden met het thans geldende systeem van stemmen door de afdeeling. Een noodzakelijk gevolg van het thans bestaande systeem zou eigenlijk zijn het verstreken van een bindend mandaat door de vergadering van de afdeeling aan de afgevaardigden. Dit wil echter ook ons tegenwoordig reglement niet, dat uitdrukkelijk bepaalt, dat de afgevaardigden naar vrije overtuiging zonder bindend mandaat stemmen. Dan moet men ook anderzijds de logische gevolgtrekking maken uit deze bepaling en niet de afdeelin-

gen, doch de afgevaardigden van de afdeeling persoonlijk hun stem laten uitbrengen. En dan wordt het weer van uitnemend belang, dat deze afgevaardigden niet zijn zij, die om toevallige redenen daarvoor worden aangezocht — soms zelfs op het laatste oogenblik — doch vaste, reeds lang te voren aangewezen personen, die ook voor een groot gedeelte betrokken moeten zijn bij het besturen van de afdeeling, wier afgevaardigden zij zijn.

Het ontwerp-Reglement schrijft voorts een algemeene regeling der organisatie van de propaganda voor, zoowel van de partij als van de afdeelingen. Ook is rekening gehouden met de uitgifte van een algemeen propaganda-orgaan.

Een van de belangrijkste vragen, welke de commissie hebben beziggehouden, was wel de regeling van de contributie. De meerderheid der commissie heeft gemeend de voorkeur te moeten geven aan een vast bedrag als minimum-contributie van f 2.50 per jaar en een glijdende contributie-schaal niet te moeten voorschrijven. De afdeelingen blijven dan vrij om te trachten de leden vrijwillig een hoogere contributie overeenkomstig zulk een schaal te doen betalen, doch die schaal kan dan ook in iedere afdeeling anders zijn. Dit dwingend in het reglement voor te schrijven, achtte de commissie onjuist en de meerderheid wilde ook in het reglement niet een algemeene schaal opnemen voor een vrijwillige hoogere contributiebetaling.

Boven de contributie kan dan, volgens besluit van de Algemeene Vergadering, een bedrag van ten hoogste f 1.50 per jaar van elk lid worden geheven voor de toezending van het partij-orgaan.

Zoowel door de verhooging van de minimum-contributie als door het meer centraal voeren der propaganda door middel van het partij-orgaan en de algemeene propaganda-commissie, is de commissie eenstemmig van meening, dat een andere regeling der contributie-afdracht noodzakelijk is. Zij stelt dan ook voor, dat de afdeelingen de helft der contributies afdragen aan de Centrales, die zelf het 3/10 gedeelte daarvan houden en 7/10 van het door hen ontvangen bedrag aan het Hoofdbestuur afdragen. De verhouding van de ontvangsten uit contributiën tusschen afdeeling, Centrale en Hoofdbestuur zou dan dus worden: 50 : 15 : 35. Daartegenover worden voor elke afdeeling uit de partijkas b.v. ook vergoed de reiskosten 3de klasse van één afgevaardigde naar de Algemeene Vergadering. De bedragen, vastgesteld

voor de toezending van het partij-orgaan, worden in hun geheel in de partijkas gestort.

De commissie heeft nog verschillende andere wijzigingen voorgesteld, o.a. de toelating van buitengewone leden (juniores van 18 tot 25 jaar) tot de partij; de instelling van perscommissarissen; de verkiezing van de beide ondervoorzitters der Partij rechtstreeks door de Algemeene Vergadering, zoodat de meerderheid van het Dagelijksch Bestuur zal bestaan uit rechtstreeks als zoodanig door de Algemeene Vergadering gekozen personen; het benoemen van vaste afgevaardigden der afdeelingen, ook voor de vergaderingen van de Centrales; de samenstelling en bevoegdheden van den Partijraad, enz.

De commissie houdt zich overtuigd, dat aanvaarding van het door haar ontworpen Algemeen Reglement zal bijdragen tot versterking van de organisatie van de Partij in al haar geledingen, zoowel bij de Centrale leiding als bij de kieskringen en de afdeelingen, en zij hoopt dan ook, dat Uw college het hierbij gevoegde ontwerp-Algemeen Reglement met de eventueele in andere reglementen aan te brengen wijzigingen ter goedkeuring aan de Algemeene Vergadering van onze Partij zal willen voorleggen.

K. JANSMA, Voorzitter.

J. RUTGERS, Secretaris.

E. A. J. SCHELTEMA—CONRADI.

H. P. BEETS.

J. VAN KLEEF.

J. J. KLOPPERT.

H. LAMBERTS.

J. G. J. C. NIEUWENHUIS.

H. S. SIEBERS.

B. D. H. TELLEGEN.

N.B. Onderteekening van dit rapport beteekent niet, dat alle leden het met elk onderdeel van het rapport eens zijn, al was dit voor hem of haar geen aanleiding op onderdeelen van een afwijkende meening te doen blijken.

ALGEMEEN REGLEMENT

VAN DE

LIBERALE PARTIJ

DOEL, MIDDELEN EN ZETEL.

Art. 1.

De Liberale Partij stelt zich ten doel de liberale beginselen zooveel mogelijk ingang en toepassing te doen vinden.

Deze beginselen worden nader omschreven in een beginselverklaring en nader uitgewerkt in een algemeen program, welke door de Algemeene Vergadering (A.V.) van de Partij (art. 20) worden vastgesteld.

Het algemeen program wordt telkenmale vóór een periodieke verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herzien en zoo noodig tusschentijds.

Art. 2.

De Liberale Partij tracht haar doel te bereiken door:

- a. het organiseeren van de liberale kiezers in Nederland;
- b. het voorlichten van de openbare meening door woord en geschrift;
- c. het instellen van commissies voor studie en advies;
- d. het steunen van of het samenwerken met vereenigingen en instellingen, die hetzelfde doel nastreven;
- e. het stellen van candidaten voor het lidmaatschap van de Staten-Generaal, de Provinciale Staten, de Gemeenteraden en waar noodig voor vertegenwoordigende organen van andere publiekrechtelijke lichamen, en het bevorderen van hun verkiezing;
- f. alle andere wettige middelen.

Art. 3.

De zetel van de Liberale Partij is gevestigd te 's-Gravenhage. Het vereenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

LEDEN.

Art. 4.

De leden der Liberale Partij worden onderscheiden in:

a. eereleden,	} persoonlijke leden.
b. gewone leden,	
c. buitengewone leden, (Juniores)	
d. collectieve leden.	

Art. 5.

Eereleden zijn personen, die wegens hun bijzondere verdiensten voor de Partij als zoodanig worden benoemd; zij worden onderscheiden in eereleden van de Partij en eereleden van een plaatselijke afdeeling (art. 13).

Eereleden van de Partij worden benoemd door de Algemeene Vergadering (A.V.) van de Partij. (art. 20).

Eereleden van een afdeeling worden benoemd door een Algemeene Vergadering (A.V.) dier afdeeling. (art. 16).

Eereleden hebben alle rechten van de gewone leden, doch betalen geen contributie.

Aan eereleden van de Partij kan door de A.V. van de Partij den titel van eere-voorzitter der Partij worden verleend.

Aan eere-leden van een afdeeling kan door de A.V. van de afdeeling den titel van eere-voorzitter der afdeeling worden verleend.

Het voorstel tot benoeming als eerelid resp. eere-voorzitter van een afdeeling behoeft de voorafgaande goedkeuring van het Hoofdbestuur.

Art. 6.

Gewone leden zijn personen, die als zoodanig op hun verzoek door het bestuur eener plaatselijke afdeeling (art. 14) of, op plaatsen, waar geen afdeeling gevestigd is, door het Hoofdbestuur (art. 25) zijn aangenomen en den leeftijd van 25 jaar hebben overschreden.

Van hen kan een verklaring worden verlangd, dat zij in hoofdzaken met de beginselverklaring van de Liberale Partij instemmen.

Indien een afdeeling weigert iemand als lid aan te nemen, heeft deze het recht om van deze beslissing binnen veertien dagen, nadat deze weigering te zijner kennis is gekomen, in beroep te komen bij het Hoofdbestuur, dat dan beslist over zijn al of niet aanneming als lid der Partij.

Art. 7.

Buitengewone leden zijn personen, die als zoodanig op hun verzoek door het bestuur eener plaatselijke afdeeling of, op plaatsen waar geen afdeeling gevestigd is, door het Hoofdbestuur zijn aangenomen, den leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, doch jonger zijn dan 25 jaar.

Zij hebben slechts een raadgevende stem.

Den leeftijd van 25 jaar bereikt hebbende worden zij als gewoon lid van de Partij ingeschreven.

Art. 8.

Collectieve leden zijn vereenigingen, die krachtens een bijzondere overeenkomst, als zoodanig tot de L.P. zijn toegetreden.

Art. 9.

Het lidmaatschap van de Partij eindigt door opzegging vóór den aanvang van het vereenigingsjaar, door overlijden of door royement.

Royement kan plaats hebben, op voorstel van het bestuur eener Afdeeling, door de Algemeene Vergadering van de afdeeling waarvan de betrokkene lid is, of, op voorstel van het Hoofdbestuur, door de Algemeene Vergadering van de Partij, of door den Partijraad, doch in het laatste geval alleen met drie kwart der uitgebrachte stemmen en met recht van beroep op de Algemeene Vergadering. De betrokkene zal worden opgeroepen om over het voorstel tot royement gehoord te worden.

De leden van de Partij kunnen door het Hoofdbestuur tot den dag, waarop de eerstvolgende vergadering van den Partijraad of Algemeene Vergadering wordt gehouden, als lid worden geschorst. Zij zullen door het Hoofdbestuur worden opgeroepen om over het voorstel tot schorsing gehoord te worden.

Op het roeyement door een afdeling staat via het Hoofdbestuur beroep open bij de Algemeene Vergadering van de Partij.

Art. 10.

Om tot gewoon of buitengewoon lid van de Partij te worden aangenomen, wendt men zich tot het bestuur eener plaatselijke afdeling of in plaatsen, waar geen afdeling bestaat, tot den correspondent of als er ook geen correspondentschap in die plaats bestaat, tot het Hoofdbestuur.

Art. 11.

De contributie der gewone leden bedraagt ten minste *f* 2.50 per jaar. Deze contributie wordt verhoogd met een bedrag per jaar, vast te stellen door de A.V. voor de toezending van het partij-orgaan. Dit bedrag mag niet hooger zijn dan *f* 1.50.

De contributie der buitengewone leden bedraagt tenminste *f* 1.25 per jaar. Voor hen wordt deze verhoogd met een bedrag van *f* 0.75 voor toezending van het partij-orgaan.

De toezending van het partij-orgaan en de verhooging der contributie daarvoor heeft niet plaats voor gewone leden, die in gezinsverband wonen met een gewoon lid, dat reeds het partij-orgaan ontvangt.

De afdelingsbesturen en het Hoofdbestuur zijn bevoegd om geheele of gedeeltelijke vrijstelling van het betalen van contributie te verleenen aan hen, voor wie het betalen van de volle contributie om bijzondere redenen te bezwarend is.

Art. 12.

Vereenigingen of instellingen, die overeenkomstig art. 4 sub d wenschen toe te treden als lid tot de Partij, wenden zich daartoe tot het Hoofdbestuur.

Alleen die vereenigingen, die zich met het doel en streven van de L.P. hebben accoord verklaard, kunnen, bij overeenkomst, als lid toetreden.

Deze overeenkomst behoeft in elk bijzonder geval de goedkeuring van de A.V. van de Partij.

De leden der aangesloten vereenigingen hebben als zoodanig noch toegang tot de vergaderingen noch stemrecht voor de besturen der L. P.

AFDEELINGEN.

Art. 13.

De L. P. is onderverdeeld in plaatselijke afdelingen.

Het Hoofdbestuur (zie art. 25) bepaalt de grenzen der gebieden, waarbinnen zich een plaatselijke afdeling kan vormen.

Alle persoonlijke leden van de L. P., wonende binnen deze gebieden, behooren tot de daarin gevormde plaatselijke afdeling.

Een lid kan op zijn verzoek echter worden ingeschreven bij de afdeling van de plaats, waar hij zijn bedrijf of beroep uitoefent. Bij geschil over de vraag, tot welke afdeling een lid zal behooren, beslist het Hoofdbestuur, dat aan deze beslissing bijzondere voorwaarden kan verbinden.

Bestaat in een gebied geen plaatselijke afdeling of correspondentschap (zie art. 19), dan worden de daarin wonende leden der Partij door het Hoofdbestuur ingedeeld bij een naburige afdeling of correspondentschap.

De afdelingen zijn bevoegd om, na verkregen goedkeuring van het Hoofdbestuur naast den naam „Afdeling van de L. P.” nog een anderen naam te voeren b.v. „Kiesvereniging Burgerplicht” e.d.

De afdelingen zijn bevoegd om bijzondere regelingen, uitsluitend hun afdeling betreffende, vast te stellen; deze regelingen mogen niet in strijd zijn met den inhoud van dit Algemeene Reglement (A.R.) en de krachtens dit A.R. uitgevaardigde bijzondere reglementen der Partij en behoeven de goedkeuring van het Hoofdbestuur.

Art. 14.

Elke afdeling wordt bestuurd door een bestuur, bestaande uit ten minste 5 en ten hoogste 15 leden, door het reglement van de afdeling te bepalen of bij gebreke daarvan door de Algemeene Vergadering van de afdeling vast te stellen.

De leden van het bestuur worden gekozen uit en door de gewone leden en eere-leden van de afdeling. De voorzitter en de secretaris worden rechtstreeks als zoodanig aangewezen; de overige bestuursleden verdeelen hun functies onderling.

Art. 15.

De afdelingsbesturen vergaderen zoo dikwijls als dit door den voorzitter of door 3 leden van dat bestuur noodig wordt geoordeeld, doch minstens tweemaal 's jaars.

Art. 16.

De Algemeene Ledenvergadering (A.V.) van elke plaatselijke afdeling heeft minstens tweemaal 's jaars plaats, waarvan de eene in de maand Januari of Februari plaats vindt o.a. ter vervanging van de periodiek aftredende bestuursleden en vaste afgevaardigden naar de A.V. der Partij of naar de kieskringvergaderingen, en de andere op een datum, die gelegenheid geeft den beschrijvingsbrief van de A.V. van de Partij te bespreken.

Deze vergaderingen moeten minstens 7 dagen van te voren worden uitgeschreven.

Verder heeft er een A.V. van de afdeling plaats, als dit door den voorzitter, door 1/3 van het aantal leden van het afdelingsbestuur, door 1/20 van het aantal leden van de afdeling, doch minstens 10, of door het Hoofdbestuur of het Bestuur van de Centrale Kiesvereniging wordt noodig geoordeeld, onder schriftelijke opgave van de te behandelen punten.

Deze A.V. heeft plaats binnen een maand, nadat de aanvraag daartoe bij den secretaris van het afdelingsbestuur is ingediend.

Art. 17.

De afdelingen kunnen door het afdelingsbestuur worden gesplitst in onder-afdelingen, die ieder geleid worden door één der leden van het afdelingsbestuur.

Deze leider van een onder-afdeling kan zich doen bijstaan door één of meer leden van de Partij, die in het hem aangewezen gebied der onder-afdeling wonen of werkzaam zijn en die daartoe door het afdelingsbestuur worden aangewezen.

Hij zal zich belasten met het propaganda-werk binnen zijn gebied geheel in overeenstemming met de besluiten dienaangaande door het afdeeling-bestuur genomen.

Hij treedt over deze zaken rechtstreeks in overleg met het afdeeling-bestuur, resp. het dagelijksch bestuur van de afdeeling.

Art. 18.

Een der bestuursleden of leden van een afdeeling wordt door het bestuur der afdeeling aangewezen als perscommissaris, die als zoodanig onder toezicht van het bestuur der afdeeling is belast met het geven van verslagen over belangrijke vergaderingen en van berichten enz. aan de daarvoor door het Hoofdbestuur aangewezen partij-instanties en aan persorganen.

CORRESPONDENTSCHAPPEN.

Art. 19.

In gemeenten, niet behoorende tot het gebied eener plaatselijke afdeeling, kan door het Hoofdbestuur een correspondentschap worden ingesteld.

Een correspondentschap wordt geleid door een correspondent, die als zoodanig door het Hoofdbestuur wordt benoemd en ontslagen.

De werkzaamheden dezer correspondenten worden door het Hoofdbestuur geregeld.

ALGEMEENE VERGADERING VAN DE PARTIJ.

Art. 20.

De Algemeene Vergadering (A.V.) van de Partij is het hoogste orgaan van de L. P.

De A.V. van de Partij is toegankelijk voor alle persoonlijke leden der L. P.; alleen de gewone en eere-leden mogen aan de besprekingen deelnemen, doch slechts de afgevaardigden van de afdeelingen hebben stemrecht.

Art. 21.

De afdeelingen worden op de A.V. van de Partij vertegenwoordigd door vaste afgevaardigden, die telkens voor den tijd van 4 jaren als zoodanig worden benoemd, doch door de A.V. van de afdeeling om bepaalde redenen kunnen worden vervangen.

Het aantal dezer afgevaardigden van elke afdeeling is afhankelijk van het aantal gewone leden dier afdeeling volgens onderstaande schaal: een afdeeling met minder dan 101 leden is gerechtigd 1 afgevaardigde naar de A.V. van de Partij te zenden;

een afdeeling met 101—250 leden is gerechtigd 2 afgevaardigden naar de A.V. van de Partij te zenden;

een afdeeling met 251—450 leden is gerechtigd 3 afgevaardigden naar de A.V. van de Partij te zenden;

een afdeeling met 451—700 leden is gerechtigd 4 afgevaardigden naar de A.V. van de Partij te zenden;

een afdeeling met 701—1000 leden is gerechtigd 5 afgevaardigden naar de A.V. van de Partij te zenden;

een afdeeling met 1001—1350 leden is gerechtigd 6 afgevaardigden naar de A.V. van de Partij te zenden;

een afdeeling met 1351—1750 leden is gerechtigd 7 afgevaardigden naar de A.V. van de Partij te zenden;

een afdeeling met 1751—2200 leden is gerechtigd 8 afgevaardigden naar de A.V. van de Partij te zenden;
 een afdeeling met 2201—2700 leden is gerechtigd 9 afgevaardigden naar de A.V. van de Partij te zenden;
 een afdeeling met meer dan 2700 leden is gerechtigd 10 afgevaardigden naar de A.V. van de Partij te zenden.

Minstens een der afgevaardigden van een afdeeling moet deel uitmaken van het dagelijksch bestuur der afdeeling; de meerderheid der afgevaardigden moet bestaan uit leden van het bestuur der afdeeling.

De afgevaardigden, die tevens deel uitmaken van het bestuur, worden door het bestuur aangewezen; de overige afgevaardigden worden door de A.V. van de afdeeling gekozen.

Voor elken afgevaardigde worden een of meer plaatsvervangers aangewezen en wel door het bestuur als deze afgevaardigden deel uitmaken van het bestuur en door de A.V. der afdeeling als dit laatste niet het geval is.

Iedere afgevaardigde stemt op de A.V. van de Partij naar vrije overtuiging zonder bindend mandaat zijner afdeeling.

Zoo zij dit wenschen, ontvangen zij voor het bezoeken der A.V. van de Partij vergoeding van reiskosten 3de klasse uit de *partijkas*, echter slechts voor één afgevaardigde per afdeeling.

Art. 22.

De A.V. der Partij heeft minstens éénmaal per jaar plaats, zoo mogelijk in de maand Maart of April.

Ten minste 3 maanden voor den dag der jaarlijksche A.V. wordt door het Secretariaat aan de afdeelingen en aan de Centrales (art. 32) mededeeling gedaan van den datum en de plaats der A.V.

Voorts wordt een A.V. bijeengeroepen, indien de bijzondere reglementen van de Partij dit voorschrijven of het Hoofdbestuur zulks noodig oordeelt.

Het Hoofdbestuur is verplicht een A.V. te beleggen, indien 25 afgevaardigden van afdeelingen onder schriftelijke opgave van de te behandelen punten zulks verzoeken.

Art. 23.

Minstens 8 weken vóór den datum, waarop de jaarlijksche Algemeene Vergadering van de Partij zal worden gehouden, zendt het Hoofdbestuur een voorloopige opgave van de te behandelen onderwerpen aan de afdeelingen en aan de Centrales, eventueel met toelichting.

De afdeelingen en Centrales hebben het recht, uiterlijk binnen 2 weken na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde opgave voorstellen met toelichting te doen tot wijziging of aanvulling van deze opgave.

Uiterlijk 4 weken vóór den dag, waarop de A.V. wordt gehouden, zendt het Hoofdbestuur de agenda van de A.V. aan de afdeelingen en aan de Centrales, vergezeld van een samenvatting der ingekomen voorstellen en opmerkingen, eventueel met de noodige toelichting van het Hoofdbestuur. (Beschrijvingsbrief.)

De afdeelingen en Centrales kunnen uiterlijk binnen 2 weken na ontvangst van den Beschrijvingsbrief bij den secretaris schriftelijk wijzigingsvoorstellen op de agenda, vergezeld van een schriftelijke toelichting, indienen en nadere opmerkingen inzenden. Hiervan zal, eventueel vergezeld van een prae-advies van het Hoofdbestuur, mededeeling gedaan worden aan de A.V. uiterlijk vier dagen vóór den dag, waarop deze gehouden wordt.

Art. 24.

De A.V. van de Partij stelt, met inachtneming van het daarover uitgebrachte advies van den Partijraad, bijzondere reglementen vast en beslist omtrent alle bij die reglementen nader te omschrijven aangelegenheden.

Art. 25.

De A.V. kan besluiten om de behandeling en beslissing over voorstellen te verwijzen naar den Partijraad of naar het Hoofdbestuur.

Alle voorstellen over de organisatie van de Partij, voor zoover deze geen betrekking hebben op de samenstelling en de bevoegdheden van de Algemeene Vergadering, worden geacht door de A.V. aan de behandeling en beslissing van den Partijraad te zijn overgelaten, behoudens het recht van het Hoofdbestuur of van 25 afgevaardigden ter A.V. om van eenige beslissing van den Partijraad te dezer zake binnen 2 maanden na de kennisgeving aan de afdeelingen in beroep te komen bij de A.V., die dan zelf in haar eerstvolgende bijeenkomst daarover een besluit zal nemen.

HET HOOFDBESTUUR.

Art. 26.

De Partij wordt bestuurd door een Hoofdbestuur, bestaande uit den Voorzitter en 16 leden, allen door de A.V. der Partij uit de gewone leden van de Partij gekozen.

De voorzitter en de andere leden van het Hoofdbestuur hebben 4 jaar zitting. Elk jaar treedt een vierde gedeelte der leden af volgens rooster van aftreding, door het Hoofdbestuur vast te stellen. De aftredende leden zijn, met uitzondering van de leden van het Dagelijksch Bestuur niet onmiddellijk herkiesbaar.

De voorzitter en twee onder-voorzitters worden als zoodanig rechtstreeks door de A.V. aangewezen.

Het Hoofdbestuur wijst uit zijn midden nog twee leden aan, die met den voorzitter en de beide onder-voorzitters het Dagelijksch Bestuur der Partij vormen. Een van deze wordt belast met het penningmeesterschap.

Art. 27.

In het Hoofdbestuur mogen niet meer dan vijf leden der Staten-Generaal zitting hebben.

Zou tengevolge van eene gehouden verkiezing meer dan 5 leden van het Hoofdbestuur tevens lid der Staten-Generaal zijn, dan treedt de laatst gekozen af of van de laatstgekozenen degene, die bij zijn verkiezing de minste stemmen op zich vereenigd heeft en wordt op de eerstvolgende A.V. in de vacature voorzien, zoodanig, dat de in het eerste lid van dit artikel voorgeschreven toestand weder intreedt.

Bovendien mogen, zeer bijzondere omstandigheden ter beoordeeling door de A.V. der Partij voorbehouden, niet meer dan 3 leden uit eenzelfde gemeente in het Hoofdbestuur worden benoemd. De voorzitter en de beide onder-voorzitters zijn van de bepaling van deze alinea uitgezonderd.

Art. 28.

In eene tusschentijds ontstane vacature wordt door de eerstvolgende gewone of buitengewone Algemeene Vergadering voorzien voor den overigen zittingstijd van dengene, wiens plaats moet worden vervuld.

Art. 29.

Het Secretariaat (zie art. 52) deelt jaarlijks in November aan de afdeelingen en Centrale Kiesvereeningen mede, welke leden van het Hoofdbestuur in het eerstvolgende jaar aan de beurt van aftreden zijn, daarbij vermeldende hoeveel leden der Volksvertegenwoordiging in het college zitting hebben en hoeveel uit elke gemeente.

De afdeelingen kunnen vóór den 1sten Februari daaraanvolgende candidaten voor het Hoofdbestuur aan het Secretariaat opgeven.

De Beschrijvingbrief voor de Algemeene Vergadering vermeldt de namen van alle opgegeven candidaten in alphabetische volgorde onder opgave van de namen der afdeelingen, door wie ze zijn aanbevolen.

De Partijraad is bevoegd prae-advies omtrent de verkiezingen aan de vergadering uit te brengen.

Art. 30.

Het Hoofdbestuur vergadert als regel éénmaal per maand en voorts zoo dikwijls de voorzitter of drie zijner leden het noodig oordeelen.

Art. 31.

Het Hoofdbestuur is bevoegd om de bestuurders van afdeelingen of Centrales te schorsen en uit hun functie te ontheffen, indien zij volgens de meening van het Hoofdbestuur voor hun taak niet berekend zijn, of indien zij niet voldoen aan of in strijd handelen met de Reglementen van de Partij of met de aanwijzingen, krachtens die Reglementen door of namens het Hoofdbestuur gegeven.

In de aldus ontstane vacatures wordt op normale wijze voorzien.

Het Hoofdbestuur is bevoegd om een correspondent tijdelijk met het bestuur van een afdeeling te belasten.

KIESKRINGEN.

Art. 32.

De afdeelingen binnen een bij de Wet vastgestelden Rijkskieskring of Provinciaalen Kieskring vereenigen zich tot Kamerkieskringen (Centrales) of Statenkieskringen, (Provinciale Centrales).

Afdeelingen binnen een bepaalden Kamer-kieskring kunnen met medewerking van het bestuur van den betrokken Kamerkieskring (Centrale) worden vereenigd tot een Streek-kieskring (onder-Centrale), wiens werkzaamheden en bevoegdheden nader door het bestuur van den Kamerkieskring (Centrale) worden geregeld onder goedkeuring van het Hoofdbestuur.

De Kieskringen zijn bevoegd om bijzondere regelingen, uitsluitend den Kieskring betreffende, vast te stellen. Deze regelingen mogen niet in strijd zijn met den inhoud van dit A.R. en de krachtens het A.R. uitgevaardigde bijzondere reglementen der Partij en behoeven de goedkeuring van het Hoofdbestuur.

Art. 33.

De vergaderingen der Kieskringen bestaan uit afgevaardigden der afdeelingen, welke overeenkomstig art. 34 door die afdeelingen zijn aangewezen, en uit de correspondenten, wier gebied zich binnen den Kieskring bevindt.

Laatstgenoemden hebben op de kieskringvergadering slechts een raadgevende stem.

Art. 34.

De afdeelingen worden op een Kieskringvergadering vertegenwoordigd door *vaste* afgevaardigden, die telkens voor den tijd van 4 jaren als zoodanig worden benoemd, doch door de A.V. van de afdeeling om bepaalde redenen kunnen worden vervangen.

Het aantal dezer afgevaardigden van elke afdeeling is afhankelijk van het aantal gewone leden dier afdeeling volgens onderstaande schaal.

Een afdeeling met minder dan 41 leden is gerechtigd 1 afgevaardigde naar de Kieskringvergadering te zenden;
 een afdeeling met 41—100 leden is gerechtigd 2 afgevaardigden naar de Kieskringvergadering te zenden;
 een afdeeling met 101—180 leden is gerechtigd 3 afgevaardigden naar de Kieskringvergadering te zenden;
 een afdeeling met 181—280 leden is gerechtigd 4 afgevaardigden naar de Kieskringvergadering te zenden;
 een afdeeling met 281—400 leden is gerechtigd 5 afgevaardigden naar de Kieskringvergadering te zenden;
 een afdeeling met 401—540 leden is gerechtigd 6 afgevaardigden naar de Kieskringvergadering te zenden;
 een afdeeling met 541—700 leden is gerechtigd 7 afgevaardigden naar de Kieskringvergadering te zenden;
 een afdeeling met 701—880 leden is gerechtigd 8 afgevaardigden naar de Kieskringvergadering te zenden;
 een afdeeling met 881—1080 leden is gerechtigd 9 afgevaardigden naar de Kieskringvergadering te zenden;
 een afdeeling met meer dan 1080 leden is gerechtigd 10 afgevaardigden naar de Kieskringvergadering te zenden.

Minstens één der afgevaardigden van een afdeeling moet deel uitmaken van het dagelijksch bestuur der afdeeling; de meerderheid der afgevaardigden moet bestaan uit leden van het bestuur der afdeeling.

De afgevaardigden, die tevens deel uitmaken van het bestuur, worden door het bestuur aangewezen; de overigen worden door de A.V. van de afdeeling gekozen.

Voor elken afgevaardigde worden een of meer plaatsvervangers aangewezen en wel door het bestuur, als deze afgevaardigden deel uitmaken van het bestuur en door de A.V. van de afdeeling als dit laatste niet het geval is.

Iedere afgevaardigde stemt op de Kieskringvergadering naar vrije overtuiging, zonder bindend mandaat zijner afdeeling.

Art. 35.

Elke kieskring wordt bestuurd door een bestuur, bestaande uit minstens 5 en hoogstens 15 leden, te bepalen door de Kieskringvergadering.

De leden van het Kieskringbestuur worden gekozen door de Kieskringvergadering uit de gewone leden van de afdeelingen, welke tot den Kieskring behooren. Het Hoofdbestuur kan toestemming geven, dat van deze bepaling wordt afgeweken en ook buiten den Kieskring woonachtige leden der Partij tot lid van een Kieskringbestuur worden gekozen.

De voorzitter en de secretaris worden rechtstreeks als zoodanig door de Kieskringvergadering aangewezen. De overige bestuursleden verdeelen hunne functies onderling.

Art. 36.

De Kieskringbesturen vergaderen zoo dikwijls als dit door den voorzitter of 3 bestuursleden noodig wordt geoordeeld, doch minstens tweemaal 's jaars.

Art. 37.

In Kieskringen, waarvan de grenzen geheel samenvallen met die van een afdeling, is het afdelingsbestuur tevens Kieskringbestuur.

Art. 38.

Kieskringvergaderingen worden minstens tweemaal 's jaars gehouden, waarvan de eene in de maand October plaatsvindt, o.a. voor de veroving van de bestuursleden, die aftreden, en de andere op een datum, die gelegenheid biedt om den beschrijvingsbrief van de A.V. der Partij te bespreken.

Deze vergaderingen moeten minstens 14 dagen tevoren worden uitgeschreven.

Verder heeft er een Kieskringvergadering plaats, als dit door het bestuur, door 6 afgevaardigden der afdelingen of door het Hoofdbestuur, noodig wordt geoordeeld, onder schriftelijke opgave van de te behandelen punten.

Deze Kieskringvergadering heeft plaats binnen een maand, nadat de aanvraag daartoe bij den secretaris van het Kieskringbestuur is ingediend.

De Kieskringvergaderingen zijn toegankelijk voor alle leden van de afdelingen binnen den Kieskring, doch alleen de vaste afgevaardigden van de afdelingen hebben stemrecht.

, DE LEIDING DER PROPAGANDA.

Art. 39.

Er is een algemeene propaganda-commissie, bestaande uit den voorzitter en den secretaris van het Hoofdbestuur en nog hoogstens 5 leden der L. P. door het Hoofdbestuur aan te wijzen.

Deze commissie is onder toezicht van het Hoofdbestuur belast met de leiding van de propaganda voor de liberale beginselen door de L. P. en in het bijzonder met:

- 1e. de uitgifte van het orgaan der Partij, andere periodieken, brochures, vlugschriften, manifesten, enz.;
- 2e. het voorlichten van de openbare meening door de pers;
- 3e. met de inrichting van cursussen en de opleiding van propagandisten;
- 4e. met de verdeeling van de werkzaamheden en het instrueeren der door of namens de Partij op te treden sprekers en propagandisten;
- 5e. met het beheer van de bibliotheek der L. P.

De algemeene propaganda-commissie is bevoegd over alle zaken, haar gebied betreffende, rechtstreeks in correspondentie te treden met de Afdelings- en Kieskringbesturen, pers-commissarissen (art. 18), propaganda-leiders (art. 40) en plaatselijke propaganda-commissies. (art. 41).

De algemeene propaganda-commissie is uitsluitend inwendig partij-orgaan en treedt dus als zoodanig niet naar buiten op.

Art. 40.

Het Hoofdbestuur van de Partij kan op voorstel van de Algemeene Propaganda-commissie binnen het ressort van iederen Kamerkieskring een propagandaleider aanstellen. De aanstelling geschiedt op voordracht van het Kieskringbestuur.

De propagandaleiders kunnen zich doen bijstaan door adjunct-propagandaleiders, op hun voordracht door het Hoofdbestuur te benoemen.

De propagandaleiders vergaderen gezamenlijk met de algemeene propaganda-commissie of één of meer gedelegeerden uit die commissie, zoo dikwijls deze dit noodig oordeelen.

Art. 41.

In elke afdeling is een plaatselijke propaganda-commissie, welke belast is met het propaganda-werk, zooals het werven van nieuwe leden, het verspreiden van propaganda-lectuur, het organiseren van bijeenkomsten, de opleiding van propagandisten enz.

De leden van deze commissie worden benoemd, telkens voor den tijd van 4 jaren, door het bestuur van de afdeling.

Met de leiding van deze commissie wordt één der leden van het afdelingsbestuur belast.

De secretaris of 2de secretaris van het afdelingsbestuur is lid van de propaganda-commissie en als zoodanig belast met de administratieve werkzaamheden der propaganda-commissie.

Jaarlijks vóór 1 Maart wordt door deze commissie verslag van haar werkzaamheden over het vorige kalenderjaar uitgebracht aan het afdelingsbestuur.

De plaatselijke propaganda-commissies zijn uitsluitend inwendig partij-organen van de afdeling en treden als zoodanig niet naar buiten op.

Art. 42.

Indien een afdeling in onder-afdeelingen is gesplitst, zijn de leiders der onder-afdeelingen als zoodanig tevens lid van de plaatselijke propaganda-commissie.

HET PARTIJBLAD.

Art. 43.

De Algemeene Vergadering kan besluiten tot uitgifte van een algemeen propagandabladd der Partij. Zij stelt daarbij vast het bedrag, bedoeld in art. 11 van dit reglement, dat door ieder lid boven en behalve zijn contributie voor de kosten van het orgaan moet worden betaald.

Zij kan tevens bepalen, dat door iedere Centrale of afdeling een bepaald, door het Hoofdbestuur vast te stellen aantal exemplaren van het propagandabladd op behoorlijke wijze moet worden verspreid.

De Redactie wordt na overleg met de algemeene propaganda-commissie door het Hoofdbestuur benoemd en ontslagen.

Art. 44.

Het weekblad van de Partij wordt geredigeerd zooveel mogelijk met inachtneming van onderstaande regelen.

1e. Elke week wordt aan de hand van een belangrijke voorgevallen gebeurtenis, een hoofdartikel gegeven, waaruit het principe van het liberalisme, geestelijk, staatkundig of economisch beschouwd, duidelijk blijkt.

Dit artikel drage zoo min mogelijk een polemisch of negatief karakter.

2e. Elke week wordt een of worden meer artikelen gewijd aan de anti-liberale stroomingen, zooals Marxisme, bolsjewisme, clericalisme, solidarisme, fascisme, nationaal-socialisme, Machiavellisme, socialisatie, corporisatie enz.

- 3e. Elke week wordt in een buitenlandsch overzicht het economisch en politiek verkeer tusschen de volken beschreven van principieel liberaal oogpunt uit gezien.
- 4e. Elke week worden eenige artikelen geplaatst over belangrijke maatschappelijke gebeurtenissen en ter bestrijding van de verkeerde opvattingen, die bij de niet-liberale partijen over het zuivere liberalisme bestaan. Alles met dien verstande, dat zooveel mogelijk propaganda voor de liberale beginselen wordt gemaakt en zoo weinig mogelijk wordt overgegaan tot critiek op of afbraak van andere partijen of bewegingen.
- 5e. Afbeeldingen en caricaturen, ter verduidelijking of kenschetsing van maatschappelijke en politieke gebeurtenissen, worden ook in het weekblad opgenomen.

Art. 45.

Zonder toestemming van het Hoofdbestuur mag geen enkel ander orgaan van de Partij of een harer onderdeelen verschijnen.

DE PARTIJRAAD.

Art. 46.

Er is een Partijraad, waarin zitting hebben:

- 1e. De voorzitter en de leden van het Hoofdbestuur.
- 2e. Twee afgevaardigden van elken Kamerkieskring.
- 3e. De leden van de algemeene propaganda-commissie. (art. 39).
- 4e. De leden van de Staten-Generaal, die lid zijn van de Liberale Partij.
- 5e. De redacteurs van het Partijblad. (art. 43).

De leden, genoemd onder 3, 4 en 5 hebben geen stemrecht in den Partijraad.

Het Hoofdbestuur is bevoegd tot de vergaderingen van den Partijraad ook andere personen uit te noodigen.

De Voorzitter en de Secretaris van het Hoofdbestuur treden op als Voorzitter en Secretaris van den Partijraad.

In het Reglement op de candidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal mag van de bepalingen van dit artikel voor de in dat Reglement nader omschreven gevallen worden afgeweken.

Art. 47.

De afgevaardigden van de Kamer-kieskringen (Centrales) naar den Partijraad worden door de Kieskringvergadering, welke krachtens art. 38 in de maand October wordt gehouden, telkens voor den tijd van 4 jaren uit de gewone leden van de afdelingen, die tot den Kamerkieskring behooren, gekozen.

Zij treden af op den 1sten November van het tweede jaar, voorafgaande aan dat, waarin de verkiezingen voor de Tweede Kamer zullen worden gehouden. De aftredenden zijn terstond herkiesbaar.

Tusschentijdsche vacatures worden door den betrokken Kieskring zoo spoedig mogelijk aangevuld.

Art. 48.

De Partijraad vergadert, zoo dikwijls als het Hoofdbestuur of ten minste 6 leden van den Partijraad zulks noodig oordeelen, ter behandeling van zaken, welke krachtens dit A.R. of welke door de A.V. der Partij, door het Hoofdbestuur of door minstens 6 leden van den Partijraad aan zijn oordeel worden onderworpen.

De Partijraad zal minstens tweemaal per jaar bijeenkomen.

Het Hoofdbestuur bepaalt tijd en plaats der vergaderingen, en doet deze — indien zij op verzoek van ten minste 6 leden van den Partijraad worden gehouden — plaats hebben binnen 14 dagen, nadat het verzoek daartoe bij den Secretaris is ingekomen.

Art. 49.

De Partijraad heeft slechts een adviseerende bevoegdheid, behoudens in de gevallen waarin krachtens dit A.R. of een bijzonder reglement van de Partij, of door een A.V. van de Partij, de beslissing over bepaalde onderwerpen aan den Partijraad is of wordt opgedragen.

Het Hoofdbestuur is verplicht het advies van den Partijraad te vragen in de volgende gevallen:

- 1e. over de samenstelling of wijziging van de beginselverklaring, het algemeen program of urgentie-program.
- 2e. over de aanvulling of wijziging van de organisatie van de Partij, voorzover deze betrekking heeft op de samenstelling en de bevoegdheden der A.V. van de Partij;
- 3e. over de ontbinding van de L. P. (art. 63).

De adviezen en beslissingen van den Partijraad worden ter kennis van de leden van de Partij gebracht op een wijze door het Hoofdbestuur te bepalen, tenzij deze door dit A.R. of door een der bijzondere reglementen der Partij is of wordt voorgeschreven.

BESTUREN VAN KIESKRINGEN EN AFDEELINGEN.

Art. 50.

Een Bestuur bestaat minstens uit: een voorzitter, een onder-voorzitter, een secretaris, een penningmeester en een tweede secretaris.

Een afdelingsbestuur of Kieskringbestuur zal de dagelijksche leiding opdragen aan een commissie van minstens 3 en hoogstens 5 bestuursleden, waarin zitting dienen te hebben, de voorzitter, de secretaris en de penningmeester van dat bestuur.

Art. 51.

De vaste afgevaardigden van de afdelingen naar de A.V. der Partij of naar de Kieskringvergaderingen en de leden van de besturen der afdelingen of Kieskringen worden telkens voor den tijd van 4 jaren benoemd, onder voorbehoud dat de vaste afgevaardigden tusschentijds om bepaalde redenen door de A.V. van een afdeling kunnen worden vervangen.

Ieder jaar in de maand Januari treedt een vierde deel dezer personen af volgens rooster, door de betrokken besturen op te stellen.

De aftredenden zijn niet terstond herkiesbaar, behoudens de leden van de dagelijksche besturen.

HET ADMINISTRATIEF BEHEER.

Art. 52.

Secretariaat.

Het Hoofdbestuur benoemt en ontslaat den Secretaris der L. P., die tevens Secretaris van het Hoofdbestuur, van den Partijraad en van de Algemeene Propaganda-commissie zal zijn.

Het Hoofdbestuur kan bovendien één of meer functionarissen aanstellen, die den Secretaris in zijn werkzaamheden terzijde staan.

Het Hoofdbestuur stelt de salarissen vast van allen, die bezoldiging uit de partijkas genieten; zij mogen geen deel uitmaken van een der Kamers der Staten-Generaal, noch daarvoor een candidatuur aanvaarden.

Art. 53.

De Secretarissen van de Partij, van de afdelingen en van de Kieskringen voeren de correspondentie. Zij houden aantekening van het verhandelde in de vergaderingen, die zij — als secretaris — bijwonen.

Art. 54.

De Secretaris der L. P. brengt in de jaarlijksche A.V. der Partij verslag uit omtrent de handelingen en den toestand van de Partij in het afgelopen jaar.

De Secretarissen van de afdelingen en Kieskringen brengen in de eerste A.V. van de afdeling, resp. in de eerste Kieskringvergadering, welke in het kalenderjaar wordt gehouden, verslag uit omtrent de handelingen en den toestand van de afdeling resp. Kieskring in het afgelopen jaar en zenden een exemplaar daarvan vóór 1 Maart aan den Secretaris van de Partij.

Art. 55.

De Secretarissen van de Partij, van de afdelingen en van de Kieskringen zijn tevens belast met de overige administratieve werkzaamheden resp. van de Partij, van de afdelingen en van de Kieskringen.

Hieronder wordt verstaan het bijhouden van de ledenlijsten met nauwkeurige adressen, opgave van contributiën enz.

Bij de wijze waarop de administratie van de afdelingen en Kieskringen wordt gevoerd, volgen de Secretarissen de voorschriften en aanwijzingen, welke hun te dien aanzien door of namens het Hoofdbestuur worden gegeven.

Art. 56.

De administratieve werkzaamheden van de afdelingen of de Kieskringen kunnen onder toezicht van de Secretarissen worden opgedragen aan 2e Secretarissen of functionarissen van de afdelingen of van de Kieskringen.

De functionarissen van de afdelingen of van de Kieskringen worden benoemd en ontslagen door het bestuur van de betrokken afdeling of van den betrokken Kieskring, welke tevens hun salaris vaststelt; zij mogen geen deel uitmaken van een der Kamers der Staten-Generaal, van een der Provinciale Staten of van een der Gemeenteraden, noch daarvoor een candidatuur aanvaarden.

De bezoldigingen van de functionarissen van de afdelingen of Kieskringen worden betaald uit de kas van de afdeling resp. Kieskring, welks bestuur hen aanstelde.

DE FINANCIËN.

Art. 57.

De inkomsten der Liberale Partij bestaan uit:

- a. contributiën;
- b. giften, bijdragen, legaten enz.;
- c. renten van eigendommen;
- d. opbrengst van publicaties;
- e. toevallige baten.

Art. 58.

De penningmeester van de Liberale Partij is belast met het geldelijk beheer der Partij.

In de jaarlijksche Algemeene Vergadering doet hij rekening en verantwoording van zijn beheer en brengt hij verslag uit over den financiëelen toestand der Partij.

De vergadering wordt bij de behandeling dezer rekening en verantwoording voorgelicht door eene commissie van drie leden van de Partij, die met hunne plaatsvervangers door den Partijraad telkens voor één jaar worden aangewezen.

De goedkeuring van de rekening en verantwoording strekt tot décharge van den penningmeester.

Art. 59.

De penningmeesters van de afdelingen en Kieskringen der L. P. zijn belast met het beheer der gelden, de afdeling, resp. de Kieskring betreffende.

In de eerste Algemeene Vergadering van de afdeling of in de eerste Kieskringvergadering in het kalenderjaar doet hij rekening en verantwoording van zijn beheer. De vergadering wordt daarbij voorgelicht door een commissie van 3 leden van de afdeling, resp. Kieskring, die met hunne plaatsvervangers door de A.V. van de betrokken afdeling of door de Kieskringvergadering telkens voor 1 jaar worden aangewezen.

De goedkeuring van de rekening en verantwoording strekt tot décharge van den penningmeester.

Art. 60.

Bij de wijze waarop het financieel beheer van de afdeling en/of van de Kieskringen wordt gevoerd, volgen de penningmeesters de voorschriften en aanwijzingen, welke hun te dien aanzien door of namens het Hoofdbestuur worden gegeven.

Art. 61.

De contributiën der leden zoomede de verplichte bijdragen voor de toezending van het partij-organ, bedoeld in art. 11 van dit reglement, worden door de penningmeesters van de afdeling geïnd.

Deze dragen de ontvangen bedragen voor het partij-organ af aan den penningmeester van het Hoofdbestuur.

Van de contributies der leden wordt 50 % afgedragen aan den penningmeester van den Kamerkieskring (Centrale), waartoe de afdeling behoort. De penningmeester van de Centrale behoudt van de door hem ontvangen contributie-afdrachten der afdelingen $\frac{3}{10}$ gedeelte voor de kas der centrale en zendt $\frac{7}{10}$ gedeelte aan den penningmeester van het Hoofdbestuur voor de Partijkas.

De in dit artikel voorgeschreven afdrachten moeten geschieden binnen één maand na ontvangst der gelden, die geheel of gedeeltelijk afgedragen moeten worden.

Art. 62.

Bij nalatigheid in het voldoen van de krachtens artikel 61 verplichte afdracht, zal de desbetreffende afdeling uitgesloten zijn van deelneming aan candidaatstellingen en van stemrecht in de Algemeene Vergadering en in de Kieskringvergaderingen.

Het Hoofdbestuur heeft het recht in bijzondere gevallen te zijner beoordeeling, eene afdeeling voor een bepaald jaar van het betalen van de afdracht geheel of gedeeltelijk vrij te stellen.

Art. 63.

Jaarlijks in de maand Januari zendt de penningmeester van het Hoofdbestuur aan de besturen der afdeelingen, die over het afgelopen kalenderjaar aan hare financiële verplichtingen niet voldeden, eene herinnering onder verwijzing naar art. 62, eerste lid, van dit reglement.

Art. 64.

Elke afdeeling zendt jaarlijks vóór 1 Maart aan den Secretaris van de Partij een opgave van het aantal leden der afdeeling bij het begin van het kalenderjaar en een exemplaar van de rekening en verantwoording van den penningmeester der afdeeling.

Art. 65.

De contributiën der aangesloten vereenigingen (art. 4 sub *d*), alsmede de inkomsten, bedoeld in art. 57 sub *b-e*, worden rechtstreeks door den penningmeester der L. P. geïnd.

Ingeval laatstbedoelde baten uitdrukkelijk aan een of meer bepaalde afdeelingen of Kieskringen toekomen, worden zij door den betrokken penningmeester geïnd.

Art. 66.

Er is een algemeene financiële commissie, welke belast is met het opgeven en het onderzoeken van mogelijkheden tot stijving van de algemeene kas der L. P.

De leden van deze commissie worden benoemd, telkens voor den tijd van 2 jaren door het Hoofdbestuur.

De penningmeester der Liberale Partij is ambtshalve voorzitter der commissie. Door het Hoofdbestuur wordt een secretaris dezer commissie aangewezen.

Jaarlijks vóór 1 Maart wordt door deze commissie verslag van haar werkzaamheden van het vorige kalenderjaar uitgebracht aan het Hoofdbestuur.

Art. 67.

In elke afdeeling is een plaatselijke financiële commissie, welke belast is met het opgeven en onderzoeken van mogelijkheden tot stijving van de afdeelingkas.

De leden van deze commissie worden benoemd telkens voor den tijd van 2 jaren door het bestuur van de afdeeling.

De penningmeester der afdeeling is ambtshalve voorzitter der commissie. Door het bestuur van de afdeeling wordt een secretaris dezer commissie aangewezen.

Jaarlijks vóór 1 Maart wordt door deze commissie verslag van haar werkzaamheden van het vorige kalenderjaar uitgebracht aan het afdeelingbestuur.

Art. 68.

Het boekjaar van de L. P. loopt van 1 Januari—31 December.

STEMMINGEN.

Art. 69.

Een stemming mag slechts plaats vinden in een overeenkomstig het A.R. gehouden vergadering.

Aan deze stemming mogen slechts deelnemen de stemgerechtigde leden, welke de presentielijst der vergadering hebben geteekend.

Art. 70.

Over zaken wordt mondeling gestemd. Beslist wordt bij meerderheid van stemmen. Indien de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Blanco stemmen tellen niet mede.

Art. 71.

Over personen wordt schriftelijk gestemd. Beslist wordt bij volstrekte meerderheid van stemmen. Blanco stemmen worden bij de bepaling van de volstrekte meerderheid niet medegegeld.

Indien over meerdere personen tegelijk gestemd wordt, zullen de stembiljetten, welke meer of minder namen bevatten dan het aantal vacatures bedraagt, ongeldig worden verklaard.

Indien bij eerste stemming niet door een voldoende aantal personen de volstrekte meerderheid verkregen is om alle vacatures te bezetten, zal een tweede stemming gehouden worden voor het bezetten van de onvervuld gebleven vacatures tusschen tweemaal zooveel personen als er nog te vervullen plaatsen overblijven. Deze personen zullen zijn de niet bij eerste stemming reeds gekozen kandidaten, die de meeste stemmen op hun naam vereenigd hadden. Zouden meer personen dan het tweevoud van het aantal vacatures bedraagt voor deze tweede stemming in aanmerking komen, doordat zij een gelijk aantal stemmen op zich vereenigd hebben, dan worden ook zij in de tweede stemming betrokken.

Gekozen zijn in de tweede stemming zij, die de meeste stemmen op hun naam vereenigen. Bij gelijk aantal stemmen beslist het lot.

Art. 72.

Voor elke schriftelijke stemming op een vergadering wordt een stembureau gevormd, bestaande uit minstens 3 en hoogstens 7 stemgerechtigde leden, te benoemen door het bestuur.

Bij de opening der stembriefjes en de vaststelling van het stemresultaat mogen zij, die gerechtigd waren aan de stemming deel te nemen, tegenwoordig zijn.

Art. 73.

Zij, die candidaat zijn gesteld voor een der vertegenwoordigende lichamen of daarvoor zijn opgegeven, zullen niet aanwezig zijn in de vergaderingen van het Hoofdbestuur, van den Partijraad, van een afdelingsbestuur of van een kieskringbestuur, zoolang daarin een candidatuur wordt besproken, waarbij hun persoon betrokken is, ook al zouden zij overigens het recht hebben tot die vergaderingen te worden toegelaten.

Alleen de Voorzitter van de Partij is van de bepalingen van dit artikel uitgezonderd.

STUDIEKRINGEN EN AFZONDERLIJKE GROEPEN.

Art. 74.

De Partij erkent studiekringen en afzonderlijke groepen van mannen, vrouwen en jongeren, te zamen of afzonderlijk, die lid van de Partij zijn en zich voor een bijzonder doel willen organiseren.

Art. 75.

De kringen en groepen, bedoeld in artikel 74 organiseren af of niet in overleg met elkaar haar eigen werkzaamheden volgens een afzonderlijk reglement, dat niet in strijd mag zijn met dit Algemeen Reglement en de goedkeuring van het Hoofdbestuur behoeft.

Art. 76.

Deze groepen kunnen plaatselijk, kieskringgewijze of landelijk zijn. Zij zullen bevoegd zijn haar eigen bestuur te kiezen. De leden dezer groepen hebben in de Partij geen andere bevoegdheid, dan die aan het lidmaatschap der Partij ontleend. Zij treden niet naar buiten op zonder voorafgaande toestemming respectievelijk van het afdelingsbestuur, kieskring-bestuur of Hoofdbestuur.

Art. 77.

De financiële verhouding tusschen de kieskringgewijze of landelijk georganiseerde kringen of groepen en de Partij wordt door het Hoofdbestuur geregeld.

De financiële verhouding tusschen de plaatselijk georganiseerde kringen of groepen en de afdeeling wordt eventueel in het reglement der afdeeling of bij overeenkomst geregeld.

SLOTBEPALINGEN.

Art. 78.

In alle gevallen, waarin door de Reglementen niet is voorzien, beslist het Hoofdbestuur als het de geheele Partij betreft en het afdelings- of kieskringbestuur als het uitsluitend de betrokken afdeeling of kieskring betreft.

In spoedeisende gevallen beslist het desbetreffende dagelijksche bestuur.

Art. 79.

Een besluit tot ontbinding der L. P. kan slechts genomen worden door de A.V. der Partij in een opzettelijk daartoe door het Hoofdbestuur opgeroepen vergadering, die minstens 2 maanden tevoren moet worden uitgeschreven met uiteenzetting van de redenen, die tot het voorstel tot ontbinding hebben geleid en onder overlegging van het desbetreffende advies van den Partijraad.

Een afschrift van den oproep tot deze vergadering wordt aan alle leden der afdelingsbesturen persoonlijk gezonden.

Art. 80.

Bij ontbinding der L. P. geschiedt de liquidatie door het Hoofdbestuur. Aan de bezittingen der L. P., voor zoover niet noodig voor betaling der schulden, wordt bij het ontbindingsbesluit eene met het doel der L. P. strookende bestemming gegeven.

Art. 81.

Dit Algemeen Reglement (A.R.) treedt in de plaats van de Statuten van de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” en de krachtens deze Statuten uitgevaardigde reglementen op den dag, dat het door de Algemeene Vergadering van de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” is vastgesteld dan wel op een door de Algemeene Vergadering na vaststelling van het Algemeen Reglement nader te bepalen datum.

Het Hoofdbestuur draagt zorg, dat binnen zoo kort mogelijken termijn na het in werking treden aan de bepalingen van het nieuwe Algemeen Reglement wordt voldaan.